

17. Ovládání webu

Webové stránky předpokládají interaktivitu uživatele. Uživatel otevírá odkazy, vyplňuje formuláře, potvrzuje různé akce pomocí tlačítek, pouští a zastavuje multimediální obsah vložený na stránku apod. Aby tato interakce mohla probíhat, je nutné, aby všechny aktivní prvky na webových stránkách byly funkční a aby se uživatel mohl na webu i na stránce bez problémů orientovat i pohybovat za pomoci srozumitelné a funkční navigace.

Problematice odkazů, která k ovládání webu neodmyslitelně patří, je věnována [samostatná kapitola](#).

Ovladatelnost webu bez ohledu na uživatele a jeho zařízení

Zdaleka ne všichni uživatelé dnes přistupují k webovým stránkám z rozhraní stolního počítače nebo notebooku. Značná část jich používá chytré telefony nebo tablety s nejrůznějším rozlišením. Uživatelé s postižením používají různé asistivní technologie, jako jsou odečítače obrazovky, braillové řádky nebo hardwarové či softwarové lupy.

Webová stránka musí být vždy ovladatelná a všechny informace musí být dostupné bez ohledu na to, jaké má uživatel technické možnosti nebo jaké používá vstupní zařízení, zda má zobrazené obrázky apod.

Ovladatelnost z klávesnice

Přestože je běžné ovládat počítač pomocí myši, řada uživatelů webu [myš z různých důvodů používat nemůže](#). Proto **všechny odkazy, formuláře, případně další aktivní prvky musí být ovladatelné pomocí klávesnice**. Nesmí se stát, že se uživatel, který myš nepoužívá, nedostane na nějaký odkaz, že nemůže vyplnit nebo odeslat vyplněný formulář apod. Všechny základní funkce a informace musí být **dostupné také s vypnutými styly nebo skripty** (viz též [Ovládání odkazů z klávesnice](#)).

Zobrazení stránek a jejich obsahu

Webové stránky a veškerý jejich obsah musí být možné zobrazit bez ohledu použité výstupní zařízení, zvětšení stránky nebo její orientaci. Informace by měly být dostupné i bez rozlišení barev a bez vizuálního vnímání.

Především je třeba zajistit, aby:

- uživatel měl možnost stránku **zvětšovat podle své potřeby**, aniž by došlo ke ztrátě čitelnosti a funkčnosti;
- se stránka přizpůsobila použitému zařízení tak, **aby nebylo nutné horizontální posouvání obsahu**;
- se uživateli **zobrazila celá informace nebo celý obrázek**;
- všechny informace byly čitelné i na zařízení s malým rozlišením, malým displejem nebo při velkém zvětšení stránky (pozor např. na useknuté obrázky, obrázky zakrývající část obsahu nebo useknutý text, který nejde posouvat);
- informace byly **dobře čitelné**;
- informace byly **dostupné, i když má uživatel vypnuté obrázky** (tj. aby se na stránce nevyskytoval text formou obrázků, aby obrázky měly vhodné alternativní popisky apod.).

Proč je možnost zvětšování a přizpůsobení stránky velikosti důležitá

Dávno pryč jsou doby, kdy si uživatelé zobrazovali stránky jen na monitoru stolního počítače nebo notebooku. Značná část návštěvníků se dnes k webovým stránkám dostává pomocí mobilních zařízení, které mají různé rozměry a rozlišení, některá z nich (např. čtečky s elektronickým papírem) jsou pouze černobílé. Návštěvníci webu se zrakovým postižením požívají hardwarové nebo softwarové lupy, speciální mobilní telefony, odečítače obrazovky nebo braillovské řádky.

Navigace

Navigace je základem pro ovládání webu a orientaci na něm. Aby byla navigace skutečně funkční, je nutné se zaměřit zejména na tyto oblasti:

- Navigace musí být **srozumitelná**. Přemýšlejte o tom, čemu rozumí návštěvníci vašeho webu. Nepředpokládejte, že vědí to, co víte vy, že znají termíny, které používáte, že rozumí stejným zkratkám jako vy. Pozor si dejte zejména na knihovnické výrazy a zkratky (např. MVS).
- Navigace musí být logická. Promyslete **vhodnou strukturu webu a navigace**. Přemýšlejte, jak uvažují návštěvníci vašeho webu.
- Navigace musí být konzistentní a na všech stránkách musí být **zobrazena na stejném místě stránky**.
- **Nespoléhejte na to, že uživatel přijde na váš web z hlavní stránky**. Poskytněte mu možnost zorientovat se ve struktuře pomocí tzv. drobečkové navigace, tedy cesty od stránky, kde se uživatel právě nachází, k domovské stránce.
- Poskytněte uživateli **zkratku k důležitým stránkám a informacím** pomocí rychlých odkazů (kontakt, registrace, knihovni řád, přihlášení do čtenářského konta apod.).
- Poskytněte zkratky ke službám také uživatelům se specifickými potřebami.
- Poskytněte uživatelům odečítačů obrazovky **odkaz s možností přeskočení na důležité části webu** (např. vynechání navigace a skok na hlavní obsah). Tyto odkazy jsou obvykle pro běžné uživatele webu neviditelné, takže je nijak neobtěžují.
- Zajistěte, aby **byly všechny úrovně menu dostupné z klávesnice** (bez použití myši). Častou chybou bývá rozbalovací menu, které se však při ovládání pomocí klávesnice nerozbalí. Uživatel

se v takovém případě k položkám nižší úrovně vůbec nedostane.

- Zajistěte, **aby uživatelé, kteří web ovládají pomocí klávesnice, nemuseli v menu procházet všechny položky vnořené pod položky hlavního menu.**

Např. obr. 1 zobrazuje menu na [webu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR](#). Uživatel je při jeho ovládání z klávesnice nucen projít všechny vnořené položky, takže pokud se chce dostat k položce Kontakt, musí projít všechny položky umístěné ve struktuře pod položkami Průvodce, Ministerstvo, Působnost MPSV atd. (jde o několik desítek položek).

Obr. 1: Menu na webu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ([Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR](#), získáno 2020-05-01)

Příklad dobře promyšlené navigace i rozbalovacího menu, které je bez problémů dostupné z klávesnice (pomocí klávesy tab, šipek a klávesy enter), najdete např. na [webu Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě](#) (hodnocen byl stav k 1. 5. 2020). Všimněte si, že při ovládání z klávesnice se v horní části zobrazí odkaz s možností přeskočení na hlavní obsah.

From:

<https://prirucky.ipk.nkp.cz/> - **Metodické příručky pro knihovny**

Permanent link:

https://prirucky.ipk.nkp.cz/pristupnost/ovladani_webu

Last update: **2020/10/10 12:19**

